

Geogr. V. 212, Rimljani iz Italije keltsko pleme Bojev, kateri so prekoračili karnske Alpe in se nastanili poleg Tauriskov pri jezeru Pelso — Nižiderskem.

Na jugu sedanje slovenske zemlje se je naselilo tedaj nekaj Keltov Skordiskov v stari Japodiji, Istriji, Liburniji itd. Strabo imenuje Nauportus (sed. Vrhniko) mesto Tauriskov, došlih semkaj s svojih visokih gôr, pa veli, da so Tauriski bili keltsko ljudstvo. Nadalje pripoveda Livij XXXIX. 23, da se je leta 186. pr. Kr. ustanovila jedna galska t. j. keltska naselbina v okolici, kjer so pet let zatem Rimljani utemljili mesto Akvilejo (Oglej). In Caesar Bell. gall. I. 5. piše, da so keltski Boji prešli noriško zemljo in obsedali Norejo (pri dan. Neumarktu ali Brezah), a so se zatem pridružili sorodnim Helvetom (v Švajci) l. 58. pr. Kr.

To so glavne stvari povestne o Keltih za našo stran.

Káka pa je bila keltska kultura?

Vrstnik Polybij, kateri je dobro poznaval Kelte, sam jih opazuječ l. 200 pr. Kr., pravi II. 17 o njih: „Oni živé po odprtih vaseh ter imajo kaj malo orodja. Spijo na golih tleh, redijo se skoro ob samem mesu in ne pečajo se z drugim, nego z bojevanjem in preprostim poljedelstvom. Ne poznajo ne znanosti ne katekole umetnosti in nimajo drugega imetka, kakor živino in zlato, ker je s tem najlaglje potovati, kamor je komu drago.“ In Diodor Sikulec V. 347. veli k temu: „Oni že od davnega časa ropajo in plenijo ptuje dežele in zaničujejo druge, hvaleč jedino le same sebe.“ — „Kelti torej“, pristavlja Rutar, „surov in bojevit narod, ob času svojega doseljenja v naše dežele niso imeli skoro nobene kulture, zato so njih grobovi po gornji Italiji jako siromašni. In ako so se morda pozneje tudi povzdignili do višje omike, bili so vendar-le vedno brez vpliva na sosednje prebivalce, med katerimi so živeli.“

O keltstvu se torej po naših deželah še govoriti ne more.¹⁾

Poštévati je nam Kelte pač v toliko, da so ti v IV. stoletju pred Kristusom bili prišli v naše dežele, premagali prvotne stanovnike, potlačili in nekaj zatrli, nekaj pregnali ter se še v poznejših časih tu in tam naselili, zlasti po ravninah in pri rekah na rodovitnih livadah. Ljute boje so imeli galski (keltski) Skordiski s slovénskimi prebivalci Panonije, katere so podjarmili in velik oddel vrgli čez Karpate; zato Nestor in staropoljski letopisci govoré o strahovitih bojih Slovénov z Vlahi. Mnogo Gallov, kateri so Panonijo, Ilyrik, Makedonijo in Grecijo bili napadli, povrnilo se je zopet nazaj v Galijo. Trume slovenskih Karnov in Noričanov so tudi Kelti zapodili v Helvecijo.²⁾

Ni pa misliti, da bi se tedaj vsi Slovéni bili umaknili iz zemlje, temveč so gotovo nekateri v brežnatih, težko pristopnih krajih zaostali in se obdržali. Da, Terstenjak celó trdi, da razven omenjenih naselbin Kelti niso imeli na slovenski zemlji nikjer drugodi stalnih selišč. V vsej zapadni Kranjski, južni Koroški, južni Štajerski in zapadni Ogerski da so ostali zmerom prvotni prebivalci slovenski. „Da Celti niso pregnali vseh slovenskih prebivalcev iz Norika in Panonije, kakor so mislili nekateri zgodovinoslovci, to nam pričuje jezero kamenov iz časov rimskega vladarstva, na katerih so predstavljena indoslavenska božanstva, in zopet jezero imen prejetih iz indoslavenskega bogočastja.“³⁾

Sledovi o Keltih na slovenski zemlji pak so se nam ohranili do danes samo v nekaterih imenih na kamenih spomenikih še pozno tje v dobo rimskih cesarjev.⁴⁾ (Dalje.)

¹⁾ S. Rutar l. c. 54. 55. Podobno o keltski kulturi tudi Nemeč Mommsen: Römische Geschichte I. 325. Prim. tudi Alf. Müllner: Emona 1879. 168. sl.

²⁾ D. Terstenjak: Slovanščina v romanščini 1878. str. 77.

³⁾ Novice 1860. 47., 1864. 28., 1854. 9.

⁴⁾ Alf. Müllner: Emona 1879. 169.

D o m á.

Kakó se naglo človek izpreminja:
Smeji se zdaj, zdaj grob s solzami moči,
Obraz cvetè, pa véne prej cvetoči,
In ogenj vnema srca ter izginja!

Le hip, kar leta so prešla detinja,
Slovó sem rojstni vasi dal in koči —
In koliko se src od prejšnjih loči,
In koliko spominov se ne strinja! —

Minila je prijateljska ljubézen,
Kot sneg in led pomladi se raztaja —
Soséda sósed ne pozdravlja jezen.

Nad mnogim tudi — ko sem šel iz kraja,
Cvetlò moštvo, cvetlà mu je mladezen —
Žalóbná vrba tihe veje maja . . .

Slavin.